

■ محمدرضا هادیلو

تأمین ۲۵درصد از گوشت قرمز و ۳۵درصد لبنیات مورد نیاز ایرانیان و همچنین تولید ۴۰درصد صنایع دستی کل کشور توسط گروهی که ۶۰درصد سسرزمین ایران جزو قلمرو و محلی برای رفت وآمد و زندگی آنها تعریف شده است، ممکن نیست،

مگر اینکه آنها را عشایر غیور بنامیم. با توجه به حضور عشایر در ۱۵هزار نقطه مرزی کشور باید گفت که این قشر، علاوه بر نقش مهم در اقتصاد و تولید، مهم‌ترین سرباز نظام برای ایجاد و حفظ امنیت در سرزمین اسلامی ایران به شمار می‌آیند. با این تفاسیر و به مناسبت روز بسیج عشایر به سراغ سردار نصرت‌الله سیف، رئیس‌سازمان بسیج عشایر کشور رقتیم تا در گفت‌وگویی علاوه بر آگاهی از وضعیت عشایر ایران، در مورد سلامت این قشر بعد از شیوع کرونا و کمک‌های مؤمنانه‌شان در رزمایش مواسات و همدلی بیشتر آگاه شویم.

■ ■ ■

سردار! در حال حاضر چه تعداد از شهروندان ایرانی را عشایر تشکیل می‌دهند؟

عشایر در بیشتر استان‌ها پراکنده هستند و در مجموع، جمعیت عشایری کشور به یک میلیون و ۲۰۰ هزار نفر می‌رسد که در قالب ۲۱۳هزار خانوار است که شامل ۹۷۵طایفه و ۱۰۴ایل می‌شوند که در طول تمام این سال‌ها با غیرت و رشادت علاوه بر کمک‌های اقتصادی، با حفاظت از بخشی از مرزهای این سرزمین، ضامن ایجاد امنیت نیز بوده‌اند. البته باید تأکید کنم عشایر در مواقع سخت و بروز حوادث نه‌تنها به کمک خود، بلکه به کمک دیگر هومطنان نیز می‌شتابند و در اتفاقات اخیر هم با هدیه کردن دام‌ها به‌عنوان قربانی، غالب گوشت توزیع شده بین نیازمندان را تأمین کردند.

آیا طرح بر نامه خاصی برای عشایر در دستور کار دارد یا بدیه که بتوانند تجولی در زندگی و تولیداتشان ایجاد کنند؟

با تأیید و مصوبه ستادکل نیروهای مسلح چند طرح عمده مانند کنگره شهدای عشایر و اجرای طرح افزایش بهره‌وری دام را در جامعه عشایر دنبال می‌کنیم. در مورد طرح افزایش بهره‌وری دام باید گفت، در حال حاضر میانگین میش مولد هر خانواده عشایری بین ۱۰۰ تا ۴۰۰ رأس است که در برخی موارد این تعداد تا ۴هزار میش مولد هم در یک خانواده می‌رسد.

اما با توجه به مرگ‌ومیرهایی که در زمان زایمان این حیوانات اتفاق می‌افتد، اجرای طرح افزایش بهره‌وری دام می‌توان تولید گوشت را تا دو برابر افزایش داد.

هم‌اکنون حدود ۲۴ میلیون‌دام در اختیار جامعه عشایر است و طی جلسات کارشناسی که با حضور بزرگان و نخبگان عشایر در هیئت اندیشه و روز عشایر برگزار شد، به این نتیجه رسیدیم که می‌توان بهره‌وری دام عشایر را بالا برد. در این جلسات تعلق بهرهوری پایین‌ر و مرمت وضعیت فعلی عشایر مورد بررسی قرار گرفت و یک طرح جهادی ارائه شد. به‌گونه‌ای که با اجرای این طرح طی سه‌الی چهار سال، کشور از واردات گوشت قرمز بی‌نیاز می‌شود.

آمار تلفات و عدم آبستنی میش‌ها در میان دام‌های عشایر نسبت به میانگین جهان پایین‌تر است، لذا با اجرای برنامه‌های آموزشی، ترویجی، مشاوره‌ای و اجرای طرح‌های مشترک می‌توان بهره‌وری را در این بعد تقویت کرد.

و کنگره شهدای عشایر...

از آنجا که کشور ما از اقوام مختلف تشکیل

سردار نصرت‌الله سیف، رئیس سازمان بسیج عشایر کشور در گفت‌وگو با «جوان»:

۹۷۵گروه جهادی عشایری کمک‌های مؤمنانه را به دست نیازمندان می‌رسانند

علی بورومهان‌جوان

خودشان را تولید کردند. با این اتحاد و همدلی و به همت گروه‌های جهادی برادران و خواهران، امروز هیچ مشکلی در زمینه ماسک و ضدعفونی معابر در بین عشایر وجود ندارد. در مجموع کرونا تأثیری را بر اقتصاد عشایر داشت. به‌ویژه در حوزه تولید محصولات لبنی و کاهش شدید مصرف لبنیات از گالیک عشایر، مشکلات شدیدی برای تأمین مایحتاج روزانه آنها ایجاد کرد.

حمل‌ونقل نهاده‌های دامی به مناطق عشایری دچار مشکل شد، ولی بحمدالله با بارش‌های بهاری بخشی از خلأناشی از کمبودها جبران شد.

با اینکه عشایر خودشان جزو آسیب‌دیدگان اقتصادی کرونا بودند، اما براساس اخبار منتشره در مطلع شدیم که در رزمایش کمک مؤمنانه سنگ تمام گذاشتند. در این مورد و کمک‌هایشان بفرمایید.

وقتی مقام‌معلم رهبر بیاناتی در مورد کمک به نیازمندان و آسیب‌دیدگان از کرونا فرمودند و سپس اجرای رزمایش همدلی و مساولات شروع شد، عشایر کمک‌های بسیاری ارائه کردند.

مبلغ بیش از ۷۶۵ میلیون تومان کمک‌های نقدی و ۲میلیارد و ۴۶۵ میلیون تومان کمک‌های غیر نقدی جمعاً به مبلغ ۳میلیارد و ۲۲۰میلیون تومان کمک‌های خیران عشایر جمع‌آوری شد و این کمک‌ها در بین کسانی که آسیب‌دیده بودند، توزیع شد. این کمک‌ها همچنان ادامه داشته و جهادگران هم با شناسایی نیازمندان در بین آنها تقسیم می‌کنند.

بسیج عشایر ۹۷۵ گروه جهادی در سطح کشور تشکیل داده و با استفاده از ظرفیت

در بعد خدمات‌رسانی و اجرای ۱۰ هزار خدمت به یاد ۱۰هزار شهید جامعه عشایر، ساخت پل و خانه‌عالم، پازسازی و مرمت مدارس، آزادسازی و زندانی‌های جراتم غیرعمد و اجرایی کردن ۵هزار خدمت در کنار برنامه‌های امنیتی به یاد ۱۰هزار شهیدعشایر خواهد بود.

۵۹۷طایفه مستقل است. از نظر تعداد جمعیت، ایل‌های یختیاری، قشقایی و ایلسون (شاهسون) بزرگ‌ترین و مهم‌ترین ایلات کشور هستند.

این گروه‌ها اقدام به خدمات‌رسانی به عشایر مناطق مختلف در زمان‌های موردنیاز می‌کنند. اما با این حال جامعه عشایر در ادامه اجرای طرح کمک مؤمنانه اقدام به راه‌اندازی پوشش «هر تیره یک رأس قربانی» نموده‌اند و در این پوشش که به تازگی راه‌اندازی شده، در استان تهران ۷۱ رأس، لرستان ۲۲ و فارس ۱۲ رأس دام اهدا و در بین عشایر توزیع شده است.

مراعات ظرفیت‌های بسیار خوبی برای استفاده و تولیدات عشایر به شمار می‌آیند. آیا برای بهره‌مندی از منابع طبیعی برنامه‌ای وجود دارد؟

۸۴ میلیون هکتار مرع در کل کشور داریم و کمتر از ۱۰ میلیون هکتار آن فعال و قابل بهره‌برداری است. من از مسئولان در خواست می‌کنم، کمک کنند تا بتوانیم ضمن افزایش مساحت، حفظ این مراتع، عشایر بتوانند به صورت درست و اصولی از این ظرفیت بهره‌برداری کنند. به‌طوری‌که در ۱۰ ماهه اول سال گذشته ۱۱ میلیون و ۱۰هزار تن نهاده‌های دامی به ارزش ۳میلیارد و ۲۰۰میلیون تومان وارد کشور شده است. چرا این حجم بالای واردات با توجه به ظرفیت‌های داخلی و مراعات باید در کشور وجود داشته باشد. در ۱۰ ماهه اول سال گذشته واردات ذرت رشد ۶درصدی داشته و به نظر من زندگی عشایر عوض شده است و عشایر دوباره باید به عرصه تولیدات کشاورزی بازگردند. اگر کشاورزی رونق بگیرد، بخش عمده‌ای از بیکاری در کشور از بین خواهد رفت. ما مشکل کمبود آب نداریم. ولی مشکل مدیریت آب داریم. اگر کشاورزی رونق پیدا کند، صنعت نیز رونق می‌گیرد.

عشایر در توزیع محصولاتشان با مشکلات زیادی مواجه هستند. برنامه سازمان بسیج عشایری برای سیستم توزیع محصولات این قشر چیست؟

در طرح افزایش بهره‌وری دام به دنبال ایجاد گشتارگاه‌های سیار و ارسال مستقیم محصولات به فروشگاه‌های زنجیره‌ای هستیم.

اگر جوانان عشایر به ظرفیت‌های دامپرووری و دامداری در مناطق خود توجه کنند، هرگز به دنبال مشاغل اداری در شهرهای بزرگ نخواهند رفت؛ چراکه به لحاظ در آمدی هم قابل‌قیاس با مشاغل دیگر نیست.

به‌عنوان مثال فارغ‌التحصیل رشته دامپزشکی منطقه عشایری در شهر ایلام که چندین‌بار برای استخدام به بنده مراجعه کرده بود را راهنمایی کردیم، به سراغ طرح افزایش بهره‌وری دام بسرد. به لطف خدا با اجرای بخشی از طرح افزایش بهره‌وری دام در منطقه خود، امروز به سود سرشاری رسیده و در آخرین مراجعه خود می‌گفت، اگر ماهانه ۲۰ میلیون تومان هم حقوق بدهند حاضر به استخدام دولتی نیستیم؛ چراکه اگر در همین زمینه ادامه فعالیت دهم، مفیدتر خواهم بود. وی همچنین از آمادگی خود برای توجیه عشایر به‌عنوان تسهیل‌گر خبر داد.

چه تعداد فارغ‌التحصیل در عشایر وجود دارد؟

۲۰ هزار فارغ‌التحصیل رشته‌های کشاورزی و دامداری در کشور داریم که عمدتاً از جوانان روستایی و عشایر هستند و اگر خوب هدایت شوند، می‌توانند تحول بزرگی در زمینه تولیدات دامی و محصولات کشاورزی ایجاد نمایند. نباید فراموش کنیم که عشایر دارای ظرفیت‌های اقتصادی، اجتماعی، امنیتی و گردشگری فراوانی هستند که اگر در هر کدام از این زمینه‌ها سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی درستی صورت گیرد، نتایج درخشانی برای جامعه عشایر و کشور به همراه خواهد داشت.

افراد این جامعه را مردان و بقیه را زنان تشکیل می‌دهند. ۴۳درصد افراد شش ساله و بیشتر جامعه عشایر کوچنده باسواد و بقیه بی‌سوادند. نرخ باسوادی در مردان ۷۰/۹درصد و در زنان ۵۴/۸درصد است. امرار معاش عشایر کوچنده وابسته به فعالیت دامداری و اصلی‌ترین هدف آنها از کوچ نیز استفاده از منابع طبیعی برای چرای دام‌هاست. هر چند جمعیت عشایر کوچنده‌نسبت به کل جمعیت کشور بسیار کم است، اما این جامعه با بهره‌گیری از ۲۸درصد مراتع کشور، ۳۰درصد دام‌سبک(۲۲ میلیون رأس گوسفند، بره، بز و بزغاله) و ۴درصد دام سنگین(۲۰۵هزار رأس گاو و گاومیش و شتر) را در اختیار داشته و حدود ۲۵درصد گوشت قرمز کشور (۱۹۰ هزار تن) را تولید می‌کنند.

عشایر بوشهر صاحب بسیج شدند

■ سید احمد هاشمی اشکی

بسیج عشایر در مقایسه با سایر قشرهای بسیج‌داری ویژگی‌های خاصی است که از جمله مهم‌ترین این ویژگی‌ها می‌توان به پراکندگی جمعیت عشایر در سراسر کشور، خودکفایی در زندگی، اشتغال به کشاورزی و دامداری به عنوان مکمل یکدیگر و قناعت، شجاعت و حیا اشاره کرد. بر همین اساس بیشتر استان‌هایی که عشایر در آنها حضور دارند، بسیج عشایر هم در میانشان فعال است. بوشهر هم به دلیل قرار گرفتن در محدوده حرکتی عشایر جزو استان‌های میزبان این قشر است و به همین خاطر چند روز پیش بود که سازمان بسیج عشایر سپاه امام صادق (ع) بوشهر با معرفی مسئول این سازمان، فعالیت خود را آغاز کرد.

بوشهر از همان روزهای اول پیروزی انقلاب اسلامی و بعد از آن نیز با شروع جنگ تحمیلی با عضویت گروه‌های مردمی به کمک انقلاب و نظام اسلامی برخاسته و با مزدوران داخلی و بیگانگان خارجی شجاعانه پیکار نمودند که به همین منظور و با توجه به نبود قشر بسیج‌عشایری در استان بوشهر، این عشایر بر حسب مناطق بیلایی خود اقدام به عضویت در سپاه‌های عشایری استان‌های فارس، کهگیلویه و بویراحمد و اصفهان کردند که این عضویت تاکنون نیز ادامه دارد، گفت: «با توجه به جمعیت زیاد عشایر در استان بوشهر و نبود قشر بسیج‌عشایری در این استان، بر آن شدیم تا سازمان بسیج عشایری استان را راه‌اندازی کنیم که بر همین اساس و با پیگیری‌هایی که انجام شد موفق شدیم در اسفند سال گذشته مجوز تأسیس این سازمان را بگیریم.»

وی افزود: «فعالیت سازمان بسیج عشایر استان بوشهر به سازماندهی و ایجاد پایگاه‌ها و حوزه‌های بسیج عشایری در تمام شهرستان‌های استان آغاز شده است که در ادامه برنامه‌های مختلفی ویژه این قشر برنامه‌ریزی و در ده‌های عشایری اجرا می‌شود.» مسئول ادعم عشایر بوشهر نقش عشایر این منطقه را در تأمین امنیت پایدار در استان بی‌بدیل توصیف و تصریح کرد: «عشایر بوشهر با توجه به حضور در مراتع و کوهستان‌های صعب‌العبور و به سبب مسافت و همچنین تسلیح به سلاح‌های تلافی و اگذار شده، نقش بی‌بدیلی در بدافند غیرعامل و ایجاد امنیت پایدار در استان ایفا می‌کنند.»

کمک مؤمنانه عشایر استان‌ها

برای حمایت از عشایر نیازمند و آسیب‌دیده از کرونا

استان از توزیع ۱۴ هزار پرس غذای گرم در طرح اطعام مؤمنانه میان افراد آسیب‌دیده از کرونا و نیازمندان خبر داده است.

سرهنگ جهنگی‌انصاری با بیان اینکه با شناسایی خانواده‌های نیازمند، تعداد ۴۰هزار بسته معیشتی در مرحله نخست و تعداد ۲۵ هزار بسته در مرحله دوم رزمایش کمک مؤمنانه در سراسر استان توزیع شده است، تأکید کرد: «این کمک‌ها به نیازمندان تا پایان ماه مبارک رمضان توزیع خواهد داشت.»

■ عشایر زیر سایه کمک مؤمنانه

فرمانده ناحیه مقاومت بسیج عشایری استان چهارمحال و بختیاری با اعلام اینکه ۷۰۰ بسته معیشتی به ارزش ۱/۵ میلیارد ریال کمک مؤمنانه به محرومان منطقه عشایری مصصامی اهدا شده است، می‌گوید: «این اقدام شامل بسته‌های معیشتی و بهداشتی است که برای توزیع بین نیازمندان، تهیه شده‌اند.» سرهنگ ایزدی با اشاره به اینکه در مرحله دوم کمک مؤمنانه، ۷۰۰ بسته معیشتی به ارزش ۲میلیون ریال در بین نیازمندان و آسیب‌دیدگان کرونا در بخش دواب مصصامی توزیع شد، ادامه داد: «مرحله سوم این رزمایش در روزهای پایانی ماه مبارک رمضان اجرا می‌شود و به منظور شناسایی افراد نیازمند واقعی و آسیب‌دیدگان از معتمدان محلی، فرماندهان پایگاه‌های بسیج، نهادهای حمایتی و دفتر اسام جمعه بهره‌گیری می‌شود.» در ادامه اجرای کمک مؤمنانه در مناطق عشایری چهارمحال و بختیاری ۱۵۰ بسته معیشتی نیز در مناطق محروم عشایری سرشدت توزیع شده است. به گفته این مسئول ۷ هزار و ۱۰۰ بسته بهداشتی شامل ماسک، مواد ضدعفونی‌کننده، ژل بهداشتی و دستکش نیز به ارزش ۱۴ میلیون تومان در مناطق عشایری توزیع شد.

کمک مؤمنانه و یاری رساندن به خانواده‌های نیازمند و آسیب‌دیدگان از کرونا در بین جامعه عشایری مثل دیگر اقوام و شهروندان ایرانی از ابتدای ماه مبارک رمضان آغاز و همچنان ادامه دارد. در کرمانشاه به قارالب رزمایش مواسات و همدلی هزار بسته معیشتی، در کرمان ۱۴هزار سبد غذایی، در کهگیلویه و بویراحمد ۱۴هزار پرس غذا و در چهارمحال و بختیاری بیش از یک هزار سبد حمایتی در بین بین نیازمندان و آسیب‌دیدگان از کرونای این جامعه توزیع شده است. با اینکه عشایر جزو اقشاری هستند که به خاطر تولید محصولات گوناگون و خودکفایی در تأمین مایحتاج خود، زباند خاص و عام هستند، اما کرونا کاری کرد که آنها هم دچار آسیب‌های شدیدی شده و نیازمند حمایت باشند، اما جالب اینکه عشایر خودشان مشکلاتشان را رفع کرده و با کمک به یکدیگر درصدد رفع گرفتاری‌های هم برآمدند.

بر همین اساس و به همت سپاه ناحیه عشایری کرمانشاه بیش از هزار بسته معیشتی بین نیازمندان این جامعه توزیع شد. سرهنگ سیدعبدالله موسوی فرمانده سپاه ناحیه عشایری کرمانشاه با بیان اینکه پس از منویات و فرمایشات رهبر معظم انقلاب (مظله‌العالی) در روز نیمه شعبان و لزوم حمایت از اقشار ضعیف و نیازمند، سپاه و بسیج لیبک گویان درصدد اجرای فرمان ایشان برآمدند و در قالب رزمایش همدلی و کمک مؤمنانه این حرکت شکل گرفت، می‌گوید: «سپاه ناحیه عشایری استان هزار بسته معیشتی بین اقشار ضعیف و نیازمند مناطق حاشیه‌نشین و روستاهای شهرستان به ارزش ۳ میلیارد ریال توزیع کرد.»

در کهگیلویه و بویراحمد هم جانشین سپاه فتح این